

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Cluj
 Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 -ISSN-L 2734 - 6889

Armata contibutor la bunăstarea României Cutremurul din Martie 1977 (1)

Col. r. Ștefan NEGRU¹

C.M. – După agreabila discuție pe subiecte ca între camarazi, îmi amintesc că printre frânturi a venit vorba și de participarea ing. Ștefan NEGRU, detașat ca specialist în economia națională. Partea aceasta a contribuției armatei, la îndeplinirea unor obiective economice de importanță strategică pentru apărare, cum au fost Transfăgărășanul, Canalul Dunăre-Marea Neagră, Casa Poporului, a fost uitată. Unii astăzi, în zeflema numesc perioada „recoltelor” și uită ori pentru a șterge din meoria colectivă rolul armatei române înainte de 89. Realmente acele obiective încă există. Că nu sunt puse în valoare așa cum trebuie nu cred că este responsabilitatea Armatei. În acest cadru l-am stârnit pe distinsul meu coleg la o discuție despre canalul din vremea tinereții sale de genist.

Col. r. ing. Ștefan NEGRU (Șt. N.): Cu deosebită considerație și eu te salut mult stimat camarad, coleg drag. Am să încerc în cursul zilelor următoare să-ți satisfac cerința. Vin însă cu o întrebare? Despre participarea geniștilor în luna martie 1977 la descongestionarea clădirilor prăbușite în București, demolarea ruinelor și a blocurilor grav avariate, nu ești interesat? Până la 04.03. a.c. mai sunt două săptămâni! Ce punct de vedere ai? Crezi că poate fi un subiect cotidian? O noapte liniștită, plină de vise plăcute îți doresc!

C.M. - O, DA, Cutremurul din 1977, o catastrofă despre a cărei intervenție EROICĂ a oștirii române, nu se ma știe mare lucru. Pregătește-o Ștefane pentru numărul 30 al „Cetății Cavalerilor”. Uite că au trecut 46 de ani și se adevărește faptul că depăratrea de eveniment aduce uitare. Dar momentul acela nu poate fi uitat. Cutremurul din 4 martie 1977 s-a produs la ora 21,22, și a avut o durată de 55-56 secunde, conform unor surse avizate. Magnitudinea de 7,4 pe Richter, a produs circa 1.578 (1.570 alte surse) și circa 11.300 de răniți, majoritatea în București, dar și în alte orașe din sudul țării. S-au prăbușit circa 33 clădiri mari, cu aproximativ 35.000 locuințe din București. Pentru salvarea celor prinși sub dărâmături a fost alarmată armata română, iar peste 30.000 de ostași, sub comanda ofițerilor, au lucrat zi și noapte. Între aceștia și fostul coleg meu de promoție din liceu militar, locotenent din geniu, pe atunci, Ștefan NEGRU. Merită să postezi în revistă, o poveste reală, văzută dintre dărâmături, la lumina „lanternei” și de revăzut fotografiile ale dezastrului, dacă ai. Te rog, Ștefane, înregistrez amintirile tale. Cu el dialogul ce urmează:

Șt. N - Îmi pare rău să răscolesc clipe ca de coșmar! Am participat la București din 06.03.1977, până în 06.05.1977. Însă cum erau prea mulți "curioși" care ne supravegheau de la distanță, nu puteam face fotografiile, iar în presa de atunci, chiar și cea militară, cred că îți dai seama, era totul cenzurat. Măine înspre după amiază am să-ți deapăn ceva din amintirile mele, trăirile și emoțiile de atunci. Încă o dată o noapte minunată!

Caricatură de pe rețelele de socializare

¹ Col. r. Ing. Ștefan NEGRU,

C.M. - Am înțeles. Cel mai important lucru atunci, cred că a fost intervenția armatei pentru salvarea supraviețuitorilor de sub dărâmături. La Oradea, unde s-a balansat numai candelabrul garsonierei mele, am fost alarmați și pregătiți pentru intervenție dacă ar fi fost necesar. Alarma aceasta a „balansat” viața personală. Cutremurul s-a produs în săptămâna dinaintea datei stabilită pentru logodna mea cu viitoarea soție, Voichița Maria. Evenimentul l-am amânat până a fost posibil să mă deplasez la Carei. Unitatea noastră nu a fost detașată, eram prea departe. Un coleg, aflat în permisie în București, pentru o fată ce-o cunoscuse toamna la Dormărunt, a ieșit de la Cinematograful Scala la ora 21,00, înainte de cutremur. Fiind înștiințat de patrulele din oraș „să se prezinte imediat la unități toți militarii”, cu primul tren a venit acasă, îngrozit de cele văzute. I-a rămas "dorul" mărunțit acolo, că nu s-a mai văzut cu fata...

Șt. N - Pe 04.03. 1977, cutremurul care a zguduit capitala țării și partea de sud și de sud-est a României mi-a rămas întipărit pe scoarța memoriei astfel:

Imediat în dimineața zilei de 05.03.1977, am fost mobilizați pentru salvare și descongestionare a clădirilor distruse de cutremur, subunitățile de gărzi patriotice instruite la acea vreme pentru A.L.A., dar și subunități de la marile unități și unități din garnizoana București.

O imagine găsită pe <https://www.cooperativaurbana.ro/4-martie-1977-cutremur/>

Având în vedere că acțiunile erau complexe, gradul de pericolozitate ridicat, aceste efective au fost înlocuite treptat de subunități de la arma geniu, constituite în detașamente de intervenție, de la marile unități și unități din garnizoana București.

Situația era complexă și dezastruoasă deoarece erau clădiri și blocuri prăbușite în totalitate, altele care erau parțial prăbușite și ruinele rămase în picioare prezentau un risc crescut, dar erau și blocuri, clădiri și locuțe grav afectate de cutremur, din care persoanele trebuiau evacuate cu bunuri cu tot, urmând ca după evacuare, acestea să fie demolate integral.

În același timp era resimțită lipsa utilajelor necesare intervenției și a persoanelor care puteau efectua rapid și eficient toate aceste operațiuni și activități specifice.

Dat fiind faptul că la vremea respectivă unitățile de geniu aveau în dotare utilaje și echipamente care puteau face față unor asemenea activități, prin ordin al ministrului apărării s-au constituit detașamente mari de intervenție care au fost aduse în capitală.

C.M. – În temeiul art. 75, pct. 13 din Constituția României ca urmare a cutremurului produs la 4 martie în jurul orei 21.30, Comandantul Suprem al Forțelor Armate a dat Decretul Prezidențial prin care se dispunea la „art. 1 Se instituie stare de necesitate pe întreg teritoriul Republicii Socialiste România”, semnat de Nicolae Ceaușescu, care se afla, în acel moment al catastrofei naturale, într-o vizită de stat în Nigeria, de unde a venit imediat în țară. Articolul 3 din Decret avea următorul conținut: „Toate unitățile forțelor armate, unitățile MI, formațiunile de gărzi patriotice sunt puse în stare de alarmă pentru a acorda ajutorul necesar – cu toate mijloacele materiale și umane de care dispun – populației și unităților economiei afectate de cutremur”.

Tot prin Decret prezidențial, începând cu data de 10 martie 1977, a încetat starea de necesitate instituită pe teritoriul României, cu excepția municipiului București, precum și a unităților sistemului de telecomunicații și al Radioteleviziunii. Printr-un alt Decret prezidențial, începând cu data de 15 martie 1977, starea de necesitate a încetat și în municipiul București, precum și în unitățile sistemului de telecomunicații și al Radioteleviziunii. „Lucrătorii din transporturi și telecomunicații depun mari eforturi pentru restabilirea cât mai grabnică și integrală a comunicațiilor feroviare, rutiere, precum și pentru funcționarea normală a serviciilor de poștă și telecomunicații”, scria AGERPRES la 9 martie 1977, informând, totodată, că, potrivit Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor, „în prezent circulația feroviară este deschisă pe toate liniile (...)”. Fără doar și poate seismul a generat pierderi uriașe. Vorbim despre două miliarde de dolari, respectiv 5% din Produsul Intern Brut al României din acel an, potrivit datelor Băncii Mondiale.

Te rog să precizezi, dacă se poate, cât a contribuit armată la decongestionarea zonei tale de responsabilitate, de după cutremur? Cum era văzut locotenentul Negru printre dărâmături?

Șt. N. - În dimineața zilei de 06.03.1977 am început deplasarea către București, (de la Galați?), pe roți, cu antemergatoare ale serviciului de circulație ale Miliției, unde am ajuns în jurul prânzului. După ce am lăsat bagajele la o mare unitate de tancuri din garnizoana București, ne-am echipat pentru lucru în combinezoane negre și căști de protecție. Militarii în termen purtau căști de miner, iar cadrele căști albe și bineînțeles centura cu diagonală. Pentru timp de noapte ne-am luat de asemenea foile de cort și mantalele.

Deplasându-ne la punctul de lucru, din mers am văzut situația existentă la blocurile Dunărea, Scala, Casata, iar despre Lizeanu am fost informați verbal.

Am început lucrul! Trebuiau îndepărtate elementele de rezistență prăbușite prin ridicare cu macaraua sau cupa excavatorului, tăiată armătura, încărcate în basculante, apoi îndepărtat molozul, bucățile de zidărie, scoase cadavrele oamenilor decedați și recuperarea bunurilor de valoare (bijuterii, tablouri, etc.). În permanență printre noi mișunau lucrătorii de miliție și civili îmbrăcați în sube kaki imblanite (securiștii). De aceea nu aveam voie să fotografiem ori să punem o revistă sau o carte deoparte. Nu lucram mai mult de 24 de ore în același loc. Eram tot timpul schimbați de la o zonă la alta. Din data de 06.03. și până în 10.03.1977 nu am primit decât hrană rece, în special conserve și ceai.

C.M. – Ștefan, ai trecut repede peste „privitorii” de la distanță din șantier. Cine au fost cei din sectorul tău. Ce indicații ți-au dat? Ce program de muncă aveai? La nivelul conducerii țării s-au luat de îndată măsuri pentru salvarea populației, asigurarea cu hrană, reabilitarea rețelelor de apă, gaze, curent. Se muncea la foc continuu, cum se zice. Din 9 județe ale țării au sosit echipe de intervenție și ajutor. Din Germania și Austria s-au primit ajutoare pentru sinistrați.

Șt. N - Mirosul specific de putrefacție și de vechi ni se imprimase în căile respiratorii, în haine, dar trebuia să mergem mai departe. În data de 10.03. a venit în zonă la Dunărea, unde începusem lucru dimineață, tov. Nicolae Ceaușescu. Era însoțit de o armată de "lingai". Nu știu ce i-a venit, dar s-a oprit lângă un soldat de-al meu, unul dintre cei mai „proști” (dar harnic și cinstit) și l-a întrebat cum îl cheamă.

Soldatul chestionat era oltean și îl chema Tarbalescu, era din comuna Tarbalesti de Dolj. "Tovarășului" i-a crescut inima de bucurie, regăsindu-și aici coregionalii și într-o doară l-a întrebat ce a „mâncat de dimineață și în zilele din urmă”, iar "olteanul meu" a răspuns simplu și sincer: "conserve". Atunci l-am văzut pe Ion Dincă, primul secretar al capitalei, cum se făcuse mic, iar Ceaușescu dând din mâini, enervat la culme de ce auzise, a plecat apostrofându-l de ce „nu are grijă de noi”. Din acel moment am hrana primit caldă, dar eu nu puteam mânca. Mirosul de mâncare gătită, combinat cu mirosul specific dintre dărâmături, de vechi și stricat, îmi crea tot timpul senzația de vomă.

Ne-am continuat activitatea de descongestionare până în data de 20.03.1977, când toate zonele critice cu dărâmături au fost curățate complet și cei de la spații verzi au adus pământ vegetal, au semănat gazon, stropindu-l zilnic pentru a putea fi confundat cu un spațiu verde. În fiecare seară, după lăsarea întinericului, cei care își pierduse rude, prieteni, cunoștințe în aceste clădiri, veneau și aprindeau lumânări în peluzele cu gazonul abia răsărit. Omagiu pentru cei plecați dintre noi sau o formă de protest? Cred că ambele!

După data de 22.03.1977, detașamentele unităților de geniu constituite au intrat pe demolarea

clădirilor cu grad de risc ridicat. Cu oamenii din subordine am demolat casele de pe partea stângă pe Calea Victoriei până la intersecția cu linia de tramvai, nu a rămas în picioare decât restaurantul Mărul de aur, astăzi în zonă au fost ridicate blocuri de zece nivele, abia dacă mai recunoști zona.

Apoi am continuat în Piața Romană, unde am demolat jumătate din blocul Turist, cealaltă jumătate a fost consolidată de partea civilă și mi-am încheiat activitatea cu un bloc de zece etaje, cu două scări de pe strada *Mantuleasa*.

Aceste blocuri aveau parterul, etajul întâi și al doilea, avariate, cu sprijiniri pe popi de lemn și contravanturii, iar noi am început demolarea de sus în jos, iar când spargeam betonul cu picamarele, blocul intra în rezonanță și în trepidatii, având structura de rezistență avariata. Nu interesa pe nimeni, doar te atenționa să ai grijă. Atât!

Am părăsit Bucureștiul pe data de 06.05.1977.

Pentru aportul adus de cadrele din geniu am fost recompensați cu o primă simbolică. Bineînțeles că cele bune, mari le-au primit cei care nu își riscau viața împreună cu militarii, iar ca recompensa să fie și mai deosebită, pe 10.05.1977, după decorarea drapelului unității, eu "prăpăditul" de locotenent am plecat în poligonul Cincu. Probabil ca să nu uit că sunt militar de carieră, nu?

C.M. – *După cum observ perioada (5.03-6.05) de trei luni cât ai condus lucrările printre dărâmături ai „sărbătorit” al doile a Paște din viața ta de ofițer, tot în șantier! În numărul anterior te-am întrebat de primul Crăciun când ai fost pe Transfăgărașan. Cum îți amintești noaptea **Învierii**, din 1977?*

Col. r. ing. Ștefan Negru: Cam asta a fost în 1977, martie. Dar să nu uităm că canalul Dunăre - Marea Neagră, era început, așa că...

(va urma)

Fotografii Agerpres

